

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

03.06.388

Toplantı Tarih ve no : 27.02.2026 - 526
Karar Tarih ve no : 27.02.2026 - 14840

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Afyonkarahisar ili, İhsaniye İlçesi, Kayıhan Beldesi, Mülkiyeti Maliye Hazinesine ait, tapunun 378 ada, 1 parselinde yer alan Kumcaboğaz Anıtı'nın yapılan arşiv çalışmasında onaylı tescil fişinin bulunmadığının anlaşılması nedeniyle hazırlanan bilgi ve belgelerin değerlendirilmesine ilişkin Kurul Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 19.02.2026 tarih ve 4060245 sayılı yerinde inceleme raporu ile 24.02.2026 tarih ve 4070364 sayılı dosya inceleme raporu okundu, fotoğrafları, tescil fişi ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Afyonkarahisar ili, İhsaniye İlçesi, Kayıhan Beldesi, Mülkiyeti Maliye Hazinesine ait, tapunun 378 ada, 1 parselinde yer alan, Eskişehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 29.03.2018 tarih ve 6261 sayılı kararı ile I (bir) Grup yapı olarak korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilip koruma alanı sınırları krokisi uygun bulunan Kumcaboğaz Anıtı'na yönelik hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna, söz konusu taşınmazda ve koruma alanı sınırları içerisinde 2863 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında gerekli izinler alınmadan herhangi bir inşai ve fiziki uygulamada bulunulmamasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ			ANIT	ENVANTER NO:								
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO:								
İli: Afyonkarahisar	İLÇESİ: İhsaniye	MAHALLE / KÖY / MEVKİİ : Kayihan Beldesi		KORUMA DERECESİ:	ANITSAL: 1 2 3 ÇEVRESEL: 1 2 3								
SOKAK VE KAPI NO:	KADASTRO : PAFTA:	ADA: 378	PARSEL: 1	I.(Bir) Grup	ÇEVREYE AYKIRI:								
ADI: Kumcaboğaz Anıtı	YAPTIRAN: -	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI(Üslup):	VAKFIYE: -									
GENEL TANIM: Mevcutta sadece kaidesi bulunan anıtın kaybolan üst parçasında kayanın içine oyulmuş niş içerisinde kibele figürü bulunan bir anıt olduğu değerlendirilmektedir.													
KORUMA DURUMU:	A B C	İYİ ORT A FENA	TASİYİCİ YAPI	A B C	ÜST YAPI	A B C	İÇ YAPI	A B C	SÜSLEME ELEMANLARI	A B C	RUTUBET	A B C	YOK İZİ VAR ÖNEMLİ
VAZİYET PLAN													
AYRINTILI TANIM: Afyonkarahisar ili, İhsaniye İlçesi Kayihan Beldesi sınırları içerisinde Frig Göynüş Vadisi'nde bulunan Maltaş açık hava tapınağının bir kilometre güney tarafında yer alan kaya parçasının bir anıt kaidesi olduğu değerlendirilmektedir. Anıt ile ilgili olarak https://www.phrygianmonuments.com/kumcabogaz/ internet sitesinde "Kumcaboğaz'da, Göynüş Vadisi'nin güneyinde, Afyonkarahisar'da, Maltaş Anıtı'nın yaklaşık 1250 metre güneyinde, küçük bir cephe ve basamaklı bir sunak olmak üzere iki anıt bulunmaktaydı. Kapıkaya olarak adlandırılan Kumcaboğaz cephesi, çevrede yayılmış alçak kaya kütlelerinden birinin üzerine inşa edilmişti. Hemen yanında, başka bir kayanın üzerinde bir sunak vardı. Bunlar 1883 yılında WM Ramsay ve JRS Stierrett tarafından keşfedildi. Kumcaboğaz cephesinin tüm kayası küp şeklinde kesilmişti. Cephenin kaya bloğu 2019/2020 civarında tamamen tahrip oldu ve bugün görünür durumda değil. Tahribattan önce bile, cephenin ortasındaki nişteki kabartma oldukça aşınmış ve baş ve vücudun üst kısımları kırılmıştı. Ancak, ayak izleri hala görülebildiği için bunun bir ana tanrıça Matar figürü olduğu tahmin edilebilir. Önceki araştırmacılar tarafından arka tarafta küçük bir niş olduğu bildirilmiştir. Ancak bu nişin yeri muhtemelen define avcıları tarafından genişletilmiş ve geriye sadece büyük bir oluk kalmıştır. Bu cephenin hemen yanındaki diğer kaya hala ayakta durmaktadır ve iki basamaklı bir sunak şeklinde oyulmuştur. En üst basamağın arkasında, kaide şeklinde bir çıkıntı bulunmaktadır. Anıtlar MÖ 6. yüzyılın ortalarına tarihlenmektedir." yazmakta ve tescil fişinin üst kısmında bulunan 2 eski tarihli fotoğraf ile anıt belgelenmektedir. Muzaffer Uyan tarafından 2019 tarihinde hazırlanan https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/kumcabogaz-aniti internet sitesi bölümünde ise "Büyük bir kesimi toprağa gömülü anıtın yüksekliği 1,90 metre, genişliği 1,6 metredir. Anıtın ön yüzünde mihrap içinde Kybele kabartması bulunmaktadır. MÖ VII. yüzyıl yapıldığı sanılmaktadır. Erezyon nedeniyle büyük bir bölümü toprak altında kalmış olmasına rağmen hazine avcıları tarafından tahrip edilmiştir". Türkiye Portali internet sitesinin https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/afyonkarahisar/gezilecekyer/frigya--goynus-vadisji ilgili bölümünde ise niş içerisinde kibele figürünün de bulunduğu anıtın konumu ve fotoğrafı yayınlanmıştır. Aslantaş, Yılantaş ve Maltaş gibi büyük anıtların hemen yakınında bulunan Kumcaboğaz Anıtının niş içerisinde kibele kabartması bulunan bölümü günümüzde mevcut değildir. Bu bölümün tahrip edilmiş ya da çalınmış olma ihtimali tarafımızca değerlendirilmektedir. Anıtın basamaklı bir sunak olabileceği düşünülmektedir. Yapının eski fotoğrafları da tescil fişine eklenmiştir. Kumcaboğaz Anıtının çevresindeki 6. Yüzyıla tarihlenen tescilli anıtlar ile birlikte değerlendirilmesi önem arz etmektedir.						TEKNİK BİLGİLER SU ELEKTRİK ISITMA KANALİZASYON							
ORJİNAL KULLANIM : Anıt BUGÜNKÜ KULLANIM : Anıt ÖNERİLEN KULLANIM : Anıt HAZIRLAYANLAR : Ahmet OĞRAŞ (Müze Araştırmacısı) Sezgin SAKARYA (Sanat Tarihçi) TARİH : 24.02.2026						KONTROL EDEN: Rahime KARAOĞLU MURAT Koruma Bölge Kurulu Müdürü TARİH : 24.02.2026							
YAYIN DİZİNİ	EKLER:			RESTORASYON PROJESİ									
	RAPOR		HARİTA										
	FOTOĞRAF		KROKİ										
	RÖLÖVE PROJESİ		VAKFIYE										
	KİTABE												

T.C.
 KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
 KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
 ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE
 KURULU'NUN 27.02.2026 TARİH VE
 75840 SAYILI KARARİ EKİDİR
 RAHİME KARAOĞLU MURAT
 Bölge Kurulu Müdürü